

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sectio I. Quid sit voluntas Dei antecedens, quid consequens: Vbi etiam de
actu volente, & permittente.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

titus vindicta. Quare idem S. Doctor 1. 2. q. 47.
a. 1. ad 1. explesè docet, iram, licet non secundum
passionem animi, tamen secundum judicium justitiae,
prout vult vindictam facere de peccato, in Deo re-
peri.

VII.
*Dantur in
Deo intuitio,
Electio, Vtus,
& Frustra.*

Quoad secundum in titulo propositum, hæc
quatuor actuum genera ratione nostrâ distincta,
in Deo propriè & formaliter reperiuntur. Intui-
tio, Electio, Vtus, & Frustra: ita communis Theolo-
gorum sententia. Intentio est efficax voluntas finis,
qua quanvis in Deo, respectu eorum quæ ad in-
tra sunt, non detur, datur tamen respectu rerum
Deo extrinsecarum, & operationis transeuntis, ut
ostendit illud Proverb. 16. v. 14. *Omnia propter*

*semelipsum operatus est Dominus. Electio circa medi-
veratur, quæ scilicet Deus unum aliis ad finem
potius intendit obtinendum, præfert. Sic hunc po-
tius mundum, & hanc rerum seriem elegit quam
aliam, ex infinitis quas eligere potuisset. Vtus est
voluntas mediorum, quæ jam electa sunt, execu-
tiva. Frustra demum est quies ac delectatio in fine
postesse, nempe Deo, qui seipso tanquam rerum
omnium creatarum fine (utpote ad quem cuncta
ordinata sunt) perfectissime fruatur. Hæc juxta
communem sententiam obiter in praesenti dixi,
postea enim in materia de Prædestinatione de iis-
dem redibit sermo.*

DISPUTATIO XXIX.

Divisiones aliquot Divinae Voluntatis.

QVATVOR ut plurimum à Theologis recensentur Voluntatis Divinae
divisiones, de quibus in praesenti disputari solet: prima est in volunta-
tem antecedentem & consequentem. Secunda in actum volentem
& permittentem: tercia in voluntatem efficacem & ineffacem: quarta
denique in voluntatem signi & beneplaciti. De quibus omnibus suo ordine
dicendum.

SECTIO PRIMA.

*Quid sit voluntas Dei antecedens, quid
consequens. Vbi etiam de actu
volente, & permittente.*

I.
*Dari in Deo
voluntatem
antecedentem
& con-
sequensem
confitans est
Theologorum
sententia.*

ONSTANS Theologorum senten-
tia est, duplèc hanc, ratione no-
strâ, voluntatem in Deo reperi: ne
parvum habet in Sanctis Patri-
bus, ipsique adè Divinis Literis
fundamentum. Eam præ reliquis apertis tradidit
S. Joannes Damascenus lib. 2. Orthodoxæ fidei,
cap. 29. ubi sic habet: *Illud quoque nos ne fugiar,*
Deum ut bonitate præstantem, primariè quidem ennes
homines servari, ac regni sui compotes esse velle, ut ju-
stum autem, is quoque qui peccant, partam inferni nihilominus velle. At prius illud, antecedens voluntas, seu
beneplacitum dicitur, ex ipso manans. Secundum autem, in sequens voluntas, atque permisiō à nostro vitio
exrum ducens. Hac ille. Licet verò exemplum in volun-
tate homines salvandi posuerit, tanquam præ-
cipuo in nos à Deo collato beneficio, idem nihilominus est de aliis rebus, in quibus duplex hæc Dei
voluntas, antecedens scilicet & consequens, cerni
potest, ut mox videbimus.

II.
*Voluntatem
antecedentem &
consequensem
dicunt ali-
qui, non ter-
minari ad
rem volitâ,
sed ad ali-
quid eam
antecedens.*

Quam autem in hac divisione divinae voluntatis
in antecedentem & consequensem atruendâ concor-
des sunt Theologi, tam sunt in eâ declarandâ di-
scordes. S. Bonaventura in 1. disp. 47. a. 1. q. 1.
Durand. ibid. q. 1. num. 5. Gabriel, & alii volun-
tatem antecedentem eam esse volitâ, quæ non
terminatur ad rem aliquam in se, sed ad aliquid
quod eam antecedit ex quo fieri possit, licet fre-

querter non fiat, quia aliunde accidit impedimen-
tum. Sic inquit, voluntas antecedens, quam
Deus habet salvandi reprobos, non terminatur
immediatè ad gloriam, sed ideo dicitur Deus velle
iis antecedenter gloriam, quia vult illis gratiam
sufficientem, in quâ, gloria continetur, utpote per
quam, si cooperari cum eâ velint, obtainere beatifi-
tudinem possint.

Hic tamen voluntatem antecedentem & conse-
quentem explicandi modus non omnino affectus
rem videtur. Voluntas quippe antecedens, imme-
diatè terminari debet ad rem cujus est voluntas,
cum sit vera & propria illius volitio; non ergo suffi-
ciet remotè tantum, & in alio eam velle, cum hic
sit impropus, & quasi metaphoricus volendimo-
dus: Deus autem per voluntatem antecedentem
verè & propriè vult omnium salutem, juxta illud
ad Timoth. 1. cap. 2. v. 4. *Omnes homines vult
salvos fieri, & ad agnititionem veritatis venire.* Deinde
voluntas salutis, & voluntas mediorum censentur
passim à Theologis, ratione nostrâ, duas volun-
tates; in hâc autem sententiâ non sunt nisi una,
quæ catenus terminari dicitur ad salutem, quatenus
immediatè tendit in media illius effectiva,
nempe gratiam sufficientem.

Alli voluntatem antecedentem eam esse docent
quæ est conditionata & inefficax; consequentem
verò absolutam semper & efficacem: priorem ita-
que sine effectu, seu re volitâ persistere posse affir-
mant; secundam verò autem nunquam sine effectu
reperi. Sed, meo iudicio, in hoc voluntatem
antecedentem & consequentem explicandi modo,
duo sunt difficultia; primum, quod hæc ratione duas
voluntatis divinae divisiones, de quibus à Theolo-
gis tanquam de distinctis disputatur, inter se con-
funduntur, nempe antecedens & consequens,
efficax

efficax & inefficax. Deinde licet sapientia voluntas Dei antecedens sit inefficax, ut jam vidimus in voluntate salvandi reprobos, non tamen video, cur dari nequeat voluntas antecedens, quae sit efficax, qualis tuisse videtur voluntas creandi mundum, & alia huic similes.

*Negant alii
qui dari om-
nino in Deo
voluntatem
antecedentem.*

Tandem itaque nonnulli, ut Cajetanus & alii, contendunt non dari in Deo verè & propriè voluntatem antecedentem, nec esse eam voluntatem beneplaciti, sed tantum signi, quæ non est vera voluntas, sed analogica, & signum tantum voluntatis, ut scit. quartæ videbimus. Verum hoc dici nullo modo potest; negari enim nequit, quin Deus veram & propriam habeat voluntatem salvandi omnes; hæc autem, juxta communem sententiam Theologorum, est antecedens: ergo, &c.

VI.

Ut ergo quid hac in re tenendum sit, apetiam, notandum duo volitionum genera in Deo reperiri: primò itaque ex se, sive innata ad benefaciendum nobis inclinatione & propensione aliquid vult, spectat præcisè bonitate suâ, liberalitate, & magnificenter, qualis est voluntas creationis, evenctionis ad finem supernaturalem, &c. Alia verò quædam facit occasione ab hominibus acceptâ, ut dum ponam ob sceleram infigit, & similia: hæc verò non ab ipso Deo præcisè diminant, & innata ejus propensione, sed supposito aliquo opere nostro, per quod ad illa volendum moverut, & excitatur. Voluntas ergo, ut priora respicit, dicitur *antecedens*, quia actus illi voluntatis divina omnem creaturæ operationem antecedunt: ut verò spectat posteriora, dicitur *consequens*, quod operationem aliquam nostram præsupponat, eamque subsequatur. Hæc videtur mens S. Damasceni in verbis initio sectionis relatis, & insinuat S. Chrysostomus Hom. 1. in Epist. ad Ephesios, & alii.

*Deus in a-
libus sua
voluntatis
duplicitate
procedit.*

Circa secundum in titulo propositum, de actu scilicet volente & permittente: Deus multa directè & absolute vult, vel per se solum, ut cùm Angeli & creaturas alias in mundi exordio produxit; vel dependenter à causâ creatâ necessariâ, ut dum unâ cum sole lucem, cum igne calorem, cum sideribus influxum in sublunaribus efficit: vel denique ubi cum causâ secundâ liberâ concurrit ad operations virtutis, honestumque liberi arbitrii exercitum.

VII.

*De actu vo-
lente & per-
mittente,
quomodo in
Deo repe-
nitur.*

Alli verò actus sunt creaturae rationalis, libere operantis, que inordinati in se aliquid, & inhonesti continent, ut sunt peccata ab homine vel Angelo commissa. Priora itaque, honesta cùm sint, directè, ut dixi, & absolute vult Deus, cùm nihil in illis reperiatur, quod Deum dedecet. Posteriora vero, non directè & absolute vult, sed tantummodo permittit; eto ad has etiam operations tanquam Universi moderator, concursum in actu primo paret, ut iridem servet nostræ voluntatis libertatem, creaturamque rationalem conformiter ad illius naturam regat: ad hos tamen actus, utpote deformes & inhonestos, non nisi invitus, & lege Universum administrandi quodammodo coactus concurrit. Hæc ergo opera Deus non vult, sed aversatur, & eorum perpetrationem, poenam etiam interminatione prohibet. Circa illa proinde, quæ primò recensui, elicit Deus actum voluntem, circa hæc permittentem.

*Indicia vo-
luntatis in
Deo solum
modo per-
missiva.*

R. P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. I.

SECTIO SECUNDA.

De efficace voluntate Dei, & an se- per impleatur.

TERTIA divine Voluntatis divisio est in **I.** efficacem, & inefficacem. Voluntas efficax est illa, per quam Deus ad operandum determinatur, sicut Omnipotentiam ad opus applicat. Hæc proinde est, ratione cuius dicitur Deus nihil operari sine voluntate suâ: de qua ad Ephes. 1. vers. II. dicit Apostolus, *Qui operatur omnia secundum consilium voluntatis sue.*

Circa voluntatem Dei efficacem queri solet, an semper impleatur. Respondetur affirmative cum *Voluntas Dei* S. Thoma hic, quæst. decima-nona, art. 6. quem Theologi omnes sequuntur. Ratio est: ut enim absoluta & efficax alieuius voluntas impleatur, aliud nihil requiritur quam ut vim habeat illius rei executricem; Deo autem, Omnipotens cum sit, & virtutem habeat infinitam, potentia exequendi deesse nequit: ergo efficax ejus, & absoluta voluntas nullâ ratione potest non impleri. Hinc Ether. 13. v. 9. de Deo dicitur: *Non est qui possit tua resistere voluntati, si decreveris salvare Israël.* *Hoc aparte ex Scriptura* Item Psalm. 134. vers. 6. *Omnia quecumque voluit ostenditur. Dominus, fecit in celo & in terra, in mari, & in omnibus abyssis.* Et ad Rom. 9. v. 19. de Deo ait Apostolus: *Voluntati ejus quis resistit?* Idemque pluribus aliis Scripturæ locis probari posset.

Hoc autem, non in effectibus tantum naturalibus, seu necessariis, verum habet, quæ à Deo solo pendunt, ut sunt Coelum, Sol, Angeli, & id genus alia, quorum affectionem, volente Deo ea producere, vel etiam in iis quæ à Deo pendent simul cum causâ creatâ necessariâ, ut dum unâ cum sole vult producere lucem, sed in actibus etiam nostris liberis, verum est efficacem ejus voluntatem frustrari nunquam posse, sed semper impleri. Ratio est: Deus namque, ut Disp. 25. de Anima, dum de Praefinitionibus, ostendit, nullum actum liberum præfinit, aut præfinire potest, nisi prius per scientiam medianam cognoverit, quid in talibus circumstantiis factura sit creata voluntas. Cùm ergo nihil præfinit unquam, aut velit efficaciter, nisi quod novit voluntatem in illis circumstantiis facturam, frustrari nunquam potest ejus volitio; id enim solum vult, quod scit fore ut velit voluntas creata.

Queritur secundo: Utrum in Deo sint, vel esse possint decreta, seu volitiones efficaces mere conditionatae, seu quæ nullum omnino habebunt efficaciam: exempli causâ, an Deus hujusmodi actum habeat: *Si in Tyro & Sidone facta fuissent miracula,* *qua patrata erant apud Iudeos, ego illos convertissem.*

P. Alarcon, & P. Granado, ut suprà vidimus Disp. 17. fect. 9. num. 8. negant Deum ulla omnino habere decreta efficacia purè conditionata, seu quæ quamvis de facto nullum omnino habebunt efficaciam, habitura tamen essent, si talis vel talis posueretur conditio. Existimo nihilominus, eti conditionatae istiusmodi volitiones non sint passim admittenda, si omni præfertim rerum combinatione imaginabili, ut ibidem latius dixi, omnia tamen decreta conditionata, de rebus faltem proximè possibilibus, seu quæ circa res existentes essent verisimiliter eventurae, non esse à Deo rejicienda.

Sicut in humanis non esset viri prudentis deliberare, & conditionatè statuere quid facturus esset, illustratur.

O 2

Res hac exē-
Daripossum
in Deo de-
creta effica-
cia condi-
tio-
nata.

Declaratur
in quo situm
sit decretum
conditiona-
tum efficax.

V.

Res hac exē-
pla ab huma-
nus dejecto
illustratur.

si certe